

2021. november 20.

MEGOLDÁSOK
(Irány az Apáczai! – kémia kategória)

I. feladat

1.	Legkisebb: c	Legnagyobb: b	
2.	Legkisebb: b	Legnagyobb: c	
3.	Legkisebb: b	Legnagyobb: a	
4.	Legkisebb: a	Legnagyobb: b	
5.	Legkisebb: b	Legnagyobb: a	$10 \times 1 =$ 10 pont

II. feladat

1.	Mg	fémes kötés	2 pont
2.	Li ₂ O	0,333 mol (1/3 mol)	2 pont
3.	hipermangán	oxigén	2 pont
4.	I ₂	vörösbarna	2 pont
5.	CO ₂	szublimáció	2 pont
6.	sósav		2 pont
	színtelen gáz: H ₂		1 pont
	színes gáz: Cl ₂		1 pont
	Mg + 2 HCl = MgCl ₂ + H ₂		1 pont
7.	NH ₃		1 pont
	NH ₃ + H ₂ O = NH ₄ ⁺ + OH ⁻		1 pont
8.	H ₂ SO ₄	SO ₂	színtelen, szúrós szagú
9.	(Víz alatt:) H ₂ .		1 pont
	Indoklás: vízben nem oldódó gáz.		1 pont
	(Nytott szájjal lefelé tartott:) NH ₃		1 pont
	(Nytott szájjal felfelé tartott:) Cl ₂ vagy SO ₂ vagy CO ₂		1 pont
	Indoklás: a levegőnél kisebb, illetve nagyobb sűrűségű (és vízben oldódó) gáz.		1 pont
			25 pont

III. feladat

1.	Apoláris	1 pont
2.	Nagyobb, mint 0,998 g/cm ³ .
(A szén-tetraklorid feloldotta, így <i>a lejegyzett tapasztalatok</i> alapján nem tudjuk, hogy kezdetben a folyadék alatt vagy felett volt.)	1 pont
3.	víz > alkohol > szén-tetraklorid ≅ hexán	3 pont
4.	128 g/mol · 0,0625 = 8 g/mol, ami 8 H atomot jelent.
128 g/mol – 8 g/mol = 120 g/mol, ami 10 C atomot jelent.
A képlet: C₁₀H₈	3 pont
5.	A hexán és a szén-tetraklorid	2 pont
6.	Csak a víz esetében.	1 pont
		11 pont

IV. feladat

- a) 1,7 g kalcium: $1,7 \text{ g} : 40 \text{ g/mol} = \mathbf{0,0425 \text{ mol Ca}}$ 1 pont
200 cm³ oldatban van: $0,2 \text{ dm}^3 \cdot 0,400 \text{ mol/dm}^3 = \mathbf{0,0800 \text{ mol HCl}}$ 1 pont
 $0,0800 \text{ mol HCl} : 0,0800 \text{ mol} \cdot 36,5 \text{ g/mol} = 2,92 \text{ g}$
200 cm³ oldat kb. 200 g, így benne: $200 \text{ g} - 2,92 \text{ g} = 197,08 \text{ g víz van.}$
Ennek anyagmennyisége: $197,08 \text{ g} : 18 \text{ g/mol} = \mathbf{10,95 \text{ mol H}_2\text{O}}$ 2 pont
- b) Mivel 1 mol Ca 1 mol H₂-t fejleszt HCl-ből és vízből is, ezért
 $0,0425 \text{ mol Ca}$ **0,0425 mol hidrogéngázt** fejleszt. 1 pont
- c) $0,0800 \text{ mol HCl}$ $0,0400 \text{ mol Ca}$ -mal reagál és $0,0400 \text{ mol CaCl}_2$ keletkezik. 1 pont
Ennek tömege: $0,0400 \text{ mol} \cdot 111 \text{ g/mol} = \mathbf{4,44 \text{ g CaCl}_2}$ 1 pont
 $0,0425 \text{ mol} - 0,0400 \text{ mol} = 0,0025 \text{ mol Ca}$ reagál a vízzel,
ebből $0,0025 \text{ mol Ca(OH)}_2$ keletkezik. 1 pont
A tömege: $0,0025 \text{ mol} \cdot 74 \text{ g/mol} = \mathbf{0,185 \text{ g Ca(OH)}_2}$. 1 pont
- d) Színtelen. 1 pont
- e) Piros (lila, magenta, rózsaszínű stb.) 1 pont
- f) A reakció vége felé. 1 pont
- g) Az oldat tömege: $200 \text{ g} + 1,7 \text{ g} - 0,0425 \cdot 2 \text{ g} = 201,615 \text{ g}$
(Valójában ez a $0,085 \text{ g}$ hidrogén elhanyagolható mértékben csökkenti az oldat tömegét.) 1 pont
Az oldott anyagok:
 $\frac{4,44 \text{ g}}{201,615 \text{ g}} = 0,022$, vagyis **2,2 tömeg%-os CaCl₂** 1 pont

14 pont

Összesen elérhető: 60 pont